

BORLÄNGE

Borlänge kommun
Nämndservice

2021-01-15
2020/1904
Delegationsbeslut

1 (2)

Remissvar RUT-utredningens slutbetänkande ”Rutavdrag för äldre”

Beslut

Svar på remiss slutbetänkande ”Rutavdrag för äldre” antas.

Beskrivning av ärendet

Regeringen beslutade den 5 juni 2019 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att utreda utvidgningar av rutavdraget. Borlänge kommun är utsedd till remissinstans. Slutbetänkandet behandlar utredningen frågan om en särskild ordning för rutavdrag för äldre. Uppdraget har omfattat att dels lämna förslag om en sådan ordning för äldre, dels analysera behovet och lämpligheten av en sådan ordning. Utifrån de principiella övervägandena föreslår utredningen att en särskild ordning för rutavdrag för äldre personer lämpligast genomförs genom att rutavdraget kompletteras med tjänster som enbart äldre personer har rätt till. Vidare föreslår utredningen en utvidgning av kretsen anhängiga som har rätt till rutavdrag när det gäller tjänsterna för äldre. I utredningens uppdrag ingår även att analysera såväl behovet som lämpligheten av en sådan ordning. Utredningen lyfter positiva såväl som negativa effekter. Sammanfattningsvis anser utredningen att det inte vore lämpligt att införa en särskild ordning för rutavdrag för äldre och att behov av detta heller inte verkar föreligga. Borlänge kommun instämmer i utredningens förslag om förändring av rutavdrag för äldre samt i bedömning av lämplighet och behov av en särskild ordning eller process för rutavdrag för äldre.

Delegationshänvisning

Kommunstyrelsens delegationsordning kap 2.1 Beslut i ärenden som är så brådskande att kommunstyrelsens avgörande inte kan avvaktas.

Jan Boman
Kommunstyrelsens ordförande

Postadress
SE-781 81 Borlänge
Besöksadress
Röda vägen 50

Telefon
0243-740 00 (vxl)
Fax
0243-745 50

E-post
kommun@borlange.se

www.borlange.se

BORLÄNGE

2021-01-15
2020/1904

2 (2)

Beslutet skickas till

Finansdepartementet
Sociala sektorn

Beslutet återrapporteras till

Kommunstyrelsen

Postadress
SE-781 81 Borlänge
Besöksadress
Röda vägen 50

Telefon
0243-740 00 (vxl)
Fax
0243-745 50

E-post
kommun@borlange.se
www.borlange.se

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: JAN BOMAN

Date: 2021-01-20 09:31:36

BankID refno: b565d5c4-5357-4346-b22b-5b8cdb1d415

Ordförande: Jan Bohman

Remissvar, Rut-utredningens slutbetänkande "Rutavdrag för äldre" (SOU 2020:52)

Sammanfattning

Borlänge kommun instämmer i utredningens förslag om förändring av rutavdrag för äldre. Vi har valt att främst kommenterar de delar av utredningen som rör kommunernas ansvar för äldre i förhållande till nyttjande av rutavdrag. Sammanfattningsvis delar Borlänge kommun utredarens slutsats om att det föreligger en överlappning mellan kommunens ansvar och rätten till rutavdrag vilket behöver finnas i åtanke vid ett eventuellt införande. Vidare delar vi utredarens bedömning om att ett särskilt rutavdrag för äldre bör anpassas även för anhörigas behov och insatser, och ser det som positivt att utredningen även landar i att anhörigkretsen som har rätt till rutavdrag för närstående bör vidgas. Vi instämmer i utredarens förslag om att rutavdraget skulle kunna utvidgas med fler tjänster och vill särskilt lyfta fram vikten av sällskap samt matlagning. Avslutningsvis delar vi utredningens bild av att det inte verkar finnas något uttalat behov av en särskild ordning för rutavdrag för just äldre personer, och ser gärna att utvidgning av rutavdraget för samtliga enskilda som uppfyller villkoren för rutavdrag enligt nuvarande bestämmelser utreds och övervägs. Genom detta skulle andra målgrupper med utökat behov också kunna gynnas, så som personer med funktionsnedsättning som inte ingår i gruppen äldre.

Kapitel 9, Principiella överväganden.

Avsnitt 9.2, Vilket behov kan ett särskilt rutavdrag för äldre svara mot?

Borlänge kommun delar utredarens slutsats om att det finns en överlappning mellan kommunernas ansvar för äldre personer och rätten till rutavdrag. Införandet av ett särskilt rutavdrag för äldre bör därför utformas på ett sådant sätt att behov utöver det som omfattas av en "skälig levnadsnivå" enligt Socialtjänstlagen kan tillgodoses. Vidare delar vi utredarens bedömning om att ett särskilt rutavdrag för äldre inte ska utformas för att täcka behov som kan uppstå till följd av brister i den kommunala verksamheten. Precis som utredaren också kommer fram till anser vi att hur kommunen sköter sin hemtjänstverksamhet är en fråga om styrning och uppföljning och därmed en fråga för kvalitetsledning.

Avsnitt 9.4, Kan rutavdrag underlätta för anhöriga till äldre?

Borlänge kommun delar utredarens bedömning om att ett särskilt rutavdrag för äldre även bör anpassas till anhörigas behov och insatser. Anhöriga till närstående med omsorgsinsatser kan ofta tvingas ta ett stort ansvar och vi ser att behovet av kompenserande och stödjande insatser har ökat. Vi delar den beskrivning som i utredningen återges från Riksrevisionens granskningsrapport "Stödet till anhöriga omsorgsgivare", att mer behöver göras för att förbättra förutsättningarna för kommuner och regioner att ge ett gott stöd till anhöriga.

Kapitel 10, Ruttjänster för äldre personer

Avsnitt 10.5, Utredningens överväganden och förslag

Borlänge kommun instämmer i utredarens förslag om hur rutavdraget kan utvidgas med fler tjänster, och vill särskilt lyfta fram vikten av sällskap enligt vad som anges i avsnitt 10.5.1 samt matlagning och bakning enligt vad som anges i avsnitt 10.5.2.

Ofrivillig ensamhet och isolering är en av vår tids stora folkhälsoproblem vilket också har ställts på sin spets för gruppen äldre i och med årets utbrott av covid-19. Vi ställer oss samtidigt frågan om det verkligen är en utvidgning av rutavdrag mot äldre som är lösningen på ofrivillig ensamhet och om behovet faktiskt uppfylls i och med detta.

Rörande mat och måltidsmiljö delar vi utredarens beskrivning av att mat, dryck och måltiden i sin helhet är av stor betydelse för hälsa och välbefinnande. En utvidgning av tjänster som omfattas av rutavdraget skulle kunna vara ett sätt att öka möjligheterna för äldre personer att få äta den mat de känner lust för och dessutom få ökade möjligheter att få den tillagad i hemmet. I Borlänge kommuns hemtjänst sker i dagsläget ingen matlagning i större utsträckning, samtidigt som vår bild är att det efterfrågas av målgruppen.

Precis som utredaren också beskriver så tangerar detta kommunernas ansvar enligt socialtjänstlagen. Vi delar dock utredarens slutsats om att det bör svara upp mot ett eget upplevt behov utöver skälig levnadsnivå snarare än att konkurrera med kommunens eget lagstadgade ansvar.

Kapitel 13, Rutavdrag för anhöriga till äldre

Avsnitt 13.2, Utredningens övervägande och förslag

Borlänge kommun delar utredarens slutsats om att det inte endast är barn till målgruppen som hjälper äldre personer utan att även andra släktingar, grannar och vänner, vilket vi också känner igen från Borlänge kommuns håll. Därför instämmer vi i förslaget om att en

vidare krets av anhöriga ska ges rätt till rutavdrag för hushållsarbete som är hänförligt till äldre personers hushåll vid köp av särskilda ruttjänster för äldre.

Kapitel 15, Behovet och lämpligheten av ett särskilt rutavdrag för äldre

Avsnitt 15.2, Utredningens bedömning av behov och lämplighet

Det råder ingen tvekan om att det finns ett behov bland äldre av de nya tjänster som utredaren föreslår. Borlänge kommun drar dock samma slutsatser som utredaren redogör för i slutbetänkandet - att det inte verkar finnas ett uttalat önskemål från målgruppen eller övriga om just en särskild ordning och hanteringsprocess för gruppen äldre. En särskild ordning för enbart äldre skulle leda till en rad svårigheter ur både kommunalt- och myndighetsperspektiv. Exempelvis skulle en särskild ordning för rutavdrag för just äldre kunna göra att gränserna blir otydliga för var den enskildes respektive kommunens ansvar går, vilket vi också uppfattar att utredaren kommer fram till. Vi delar samtidigt utredarens bild av att det finns behov av att framöver överväga om utvidgning av rutavdraget kan införas för samtliga enskilda som uppfyller villkoren för rutavdrag enligt nuvarande bestämmelser, och ser gärna en framtida utvidgning av rutavdraget enligt denna princip. Genom detta skulle andra målgrupper med utökat behov också kunna gynnas, så som personer med funktionsnedsättning som inte ingår i gruppen äldre.

Kapitel 16, Konsekvensbedömning

Avsnitt 16.6, Effekter relaterade till kommunens insatser och servicetjänster

Precis som utredaren också kommer fram till identifierar Borlänge kommun en risk för en överlappning av kommunala tjänster och föreslagna ruttjänster. Vi känner dock inte igen oss i beskrivningen av att situationer kan uppstå där kommunen justerar taxor för att uppmuntra äldre att söka rutavdrag istället för att ansöka om bistånd hos kommunen. Kommunen är angelägen om att våra medborgare med behov av bistånd ansöker om detta hos kommunen och får sin sak prövad och vill understryka vikten av att medborgarna kan känna sig trygga med detta. Vi ser det samtidigt som positivt om det är så att medborgaren får ökade möjligheter att bestämma över tjänstens utförare och får ökade påverkansmöjligheter, vilket går i linje med Borlänges arbete och prioriteringar i övrigt. Vid en utvidgning av rutavdraget räknar vi med att hemtjänsttimmar i egen regi minskar för stödinsatser så som städ och ledsagning som skulle kunna utföras av andra yrkesgrupper än omsorgspersonal. Detta skulle kunna ses som positivt ur det hänseende att kommuner och regioner sedan en tid tillbaka identifierat och prognostiserat en annalkande brist av just den yrkesgruppen. Avslutningsvis ser vi en risk utifrån det kommunala ansvaret att utökat stöd i hemmet enligt det som utredningen lyfter fram kan leda till en ökad passivitet hos vissa äldre. Enklare aktiviteter så som städning och matlagning kan för vissa vara avgörande när det kommer till att bibehålla fysisk förmåga, och vi saknar en konsekvensbeskrivning gällande just ersättning av vardagsmotion till förmån för köp av ruttjänster.

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: JAN BOMAN

Date: 2021-01-19 18:04:30

BankID refno: acfc3b24-7191-4002-8a6e-c03efd39112a

Ordförande: Jan Bohman